

Uppdrag att underhålla och förvalta arbetet med nationell informationsstruktur och nationellt fackspråk

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Socialstyrelsen att under 2012 underhålla och förvalta arbetet med nationell informationsstruktur och nationellt fackspråk för hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Socialstyrelsen ska

- tillse att förvaltningsorganisationen för informationsstruktur och nationellt fackspråk vidmakthålls och fortsatt utvecklas,
- ta samordningsansvaret för den gemensamma informationsstrukturen, bl.a. genom att inrätta ett råd som ska vägleda Socialstyrelsen i beslut kring gemensam informationsstruktur,
- påbörja införande av nationell informationsstruktur och nationellt fackspråk i myndighetens interna arbete samt en översyn av normering av den nationella informationsstrukturen och det nationella fackspråket,
- förnya och vid behov revidera tidigare bedömningar av kostnaderna för den gemensamma förvaltningsorganisationen,
- identifiera och värdera vad i nuvarande arkitekturledning hos Center för eHälsa i samverkan (CeHiS) som bör förvaltas och utvecklas vidare i en gemensam organisation framöver med målet att uppnå tydligt nationellt ansvar och tillgängliggörande av den gemensamma informationsstrukturen,
- samordna och besluta om försöksverksamheter för användning av nationell informationsstruktur och nationellt fackspråk, samt
- vidareutveckla den föreslagna modellen för uppföljning.

Socialstyrelsen får för detta ändamål använda 31 000 000 kronor under 2012. Av dessa medel är 23 750 000 kronor avsatta under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 1:6 Bidrag till hälso- och

sjukvård, anslagsposten 14 Patientsäkerhet och 7 250 000 kronor under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken, anslagsposten 4 Program för god äldreomsorg. Medlen utbetalas engångsvis av Kammarkollegiet efter rekvisition. Rekvisitionen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har. Medel som inte förbrukats under 2012 ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2013.

Socialstyrelsen ska samråda med andra berörda aktörer med ansvar för dessa frågor. Socialstyrelsen ska under uppdragets genomförande ha löpande kontakter med Regeringskansliet (Socialdepartementet). Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) genom en lägesrapport senast den 1 december 2012 och en slutrapport senast den 31 maj 2013. Av slutrapporten ska framgå hur Socialstyrelsen har använt de statliga medlen samt vilket arbete som åstadkommits. Lägesrapporten ska innehålla en beskrivning av arbetsläget och ett förslag till normering samt en uppdaterad analys av den gemensamma förvaltningsorganisationens kostnader. Lägesrapporten och slutrapporten ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

Regeringen vill se att en ändamålsenlig och strukturerad dokumentation används inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Dessa frågor utgör också ett särskilt insatsområde i Nationell eHälsa – strategin för tillgänglig och säker information inom vård och omsorg. Socialstyrelsen har sedan 2007 haft flera regeringsuppdrag avseende detta. Utgångspunkten för såväl tidigare som det här aktuella uppdraget är att information som registreras och hanteras inom vård och omsorg är en långsiktig och användbar resurs. Att informationen är användbar förutsätter dock att en gemensam informationsstruktur, enhetlig terminologi och standarder införs och används inom all vård- och omsorgsverksamhet.

Närmare om uppdraget

Alla delar i nationell informationsstruktur och nationellt fackspråk ska vidare förvaltas av Socialstyrelsen. Regeringen ser det därför som angeläget att den förvaltningsorganisation som nu finns kan vidmakthållas och fortsatt utvecklas under 2012.

Införande och användning av den nationella informationsstrukturen och det nationella fackspråket involverar många aktörer. Socialstyrelsen har föreslagit att det inrättas ett råd vid myndigheten. Rådet förväntas göra principiella ställningstaganden som ska vägleda Socialstyrelsen i beslut som verksamhetsplanering för förvaltningsorganisationen, verkställande

åtgärder i förvaltningsorganisationen, fördelning av stimulansbidrag, medverkan i nationella och internationella sammanhang, utbildningsinsatser, metodutveckling samt framtagande av regelverk.

Socialstyrelsen ska själv inrätta rådet och utse dess ledamöter. Med vägledning från rådet kan Socialstyrelsen ta samordningsansvaret för den gemensamma informationsstrukturen och inleda nödvändig samverkan med myndigheter och andra aktörer, bl.a. avseende terminologier inom läkemedelsområdet och när det gäller samordning av försöksverksamheter. Socialstyrelsen ska även fortsatt bevaka internationella sammanhang där det är motiverat, t.ex. inom EU, IHTSDO och WHO samt annat relevant internationellt standardiseringsarbete.

Med detta uppdrag fortsätter Socialstyrelsen sitt påbörjade arbete med att integrera den nationella informationsstrukturen och det nationella fackspråket i sitt interna arbete så att myndighetens egna kunskapsunderlag, riktlinjer, föreskrifter, register, mallar för inhämtning av data etc. anpassas till principerna för den nationella informationsstrukturen.

Socialstyrelsen ska vidareutveckla och kvalitetssäkra den nationella informationsstrukturen så att den stödjer och leder till målen om en strukturerad och ändamålsenlig dokumentation i hälso- och sjukvård och socialtjänst. I detta ingår att utarbeta normering och vägledning för den gemensamma informationsstrukturen samt att vidta andra lämpliga åtgärder. Syftet med normeringen är att säkerställa att den gemensamma informationsstrukturen bidrar till ökad följsamhet mot gällande lagstiftning, underlättar tillämpningen av bästa tillgängliga kunskap samt ger förutsättningar för informationsöverföring mellan hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Socialstyrelsen har, med stöd av olika bemyndiganden i lagar och förordningar inom hälso- och sjukvårdens respektive socialtjänstens område, möjlighet att meddela föreskrifter, bl.a. avseende dokumentation i verksamheterna. Exempelvis får Socialstyrelsen, enligt normgivningsbemyndigandet i 2 § 4 förordningen (1985:796) med vissa bemyndiganden för Socialstyrelsen m.m., meddela föreskrifter om journalhandlingars innehåll, utformning, hantering och förvaring enligt patientdatalagen (2008:355) samt om undantag från föreskriften i 3 kap. 10 § samma lag om signeringskrav. På socialtjänstens område finns materiella bestämmelser om dokumentation i 11 kap. 5 och 6 §§ socialtjänstlagen (2001:453) och beträffande enskilda verksamheter i 7 kap. 3 § samma lag. Normgivningsbemyndiganden finns i 16 kap. 10 § socialtjänstlagen och bemyndiganden att meddela verkställighetsföreskrifter finns bl.a. i 8 kap. 5 § socialtjänstförordningen (2001:937). Socialstyrelsen har således de

bemyndiganden som krävs för att kunna normera inom ovanstående områden.

Socialstyrelsen har haft regeringens uppdrag att samla in underlag och genomföra kostnadsberäkningar. Anvisningarna för arbetet var att inhämta och sammanställa underlag för kostnadsberäkningar från Socialstyrelsen eller andra berörda aktörer som omfattas av den föreslagna samordnings- och förvaltningsorganisationen, genomföra kostnadsberäkningar och prognoser för 1–5 år, redovisa resultaten med uppdelning i driftkostnader och investeringar samt att redovisa tillvägagångssätt och eventuella osäkerheter i metod eller underlag.

För den fortsatta processen är det av stor vikt att Socialstyrelsen förnyar och vid behov reviderar de tidigare bedömningarna av och prognoserna för kostnader för den gemensamma förvaltningsorganisationen. Socialstyrelsen ska vidare beskriva konsekvenser och kostnader för olika vägval och ambitionsnivåer avseende utveckling och införande och användning av en gemensam informationsstruktur i hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

Det är nödvändigt att etablera ett tydligt nationellt ledarskap för en ändamålsenlig och strukturerad dokumentation inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Socialstyrelsen har fått detta uppdrag. Samordningsansvaret omfattar det som myndigheten gör inom ramen för både nationellt fackspråk och nationell informationsstruktur samt regelverket för nationellt tillämpad informationsstruktur som CeHis i dag ansvarar för. Det är därför angeläget att Socialstyrelsen identifierar och värderar vad som i dag ligger hos arkitekturledningen på CeHis som bör förvaltas nationellt och utvecklas vidare i en gemensam organisation framöver.

Det är angeläget att nationell informationsstruktur och nationellt fackspråk testas i syfte att belysa nyttan, öka kvaliteten samt identifiera möjliga vägar till användning. Socialstyrelsen ska som en del av detta uppdrag därför samordna och besluta om försöksverksamheter för användning av nationell informationsstruktur och nationellt fackspråk samt tilldela medel till dessa försöksverksamheter. För detta ändamål avsätts 8 000 000 kronor av medlen för uppdraget.

Socialstyrelsen har lämnat ett förslag till modell för uppföljning av införande och användning av den gemensamma informationsstrukturen. Enligt förslaget ska uppföljningsmodellen kunna spegla två aspekter: graden av införande respektive den faktiska nyttan av ändamålsenlig och strukturerad dokumentation i en viss situation eller verksamhet.

Det är av stor vikt att på nationell nivå löpande kunna följa upp hur införandet och användningen av den nationella informationsstrukturen med det nationella fackspråket fortskrider i hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Socialstyrelsen ska därför vidareutveckla och därefter testa den föreslagna modellen för uppföljning och i större utsträckning fokusera på nyttan av att använda en gemensam informationsstruktur.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Mats Nilsson

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Finansdepartementet/SMS
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Socialutskottet
Handisam
Kammarkollegiet
Läkemedelsverket
Smittskyddsinstitutet
Statens institutionsstyrelse
Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket
Vinnova
Apotekens Service AB
Sveriges Kommuner och Landsting
Swedish Standards Institute (SIS)
Terminologicentrum (TNC)
Swedish Medtech

Under hand

S/VS (Erika Borgny)